

BUDA-PESTA

8 Maiu st. v.
20 Maiu st. n.

Va esí duminéc'a.

Redact. : strad'a Havas nr. 1.

Nr. 19.

ANULU XIII.
1877.

Pretulu pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl. ; pe $\frac{1}{4}$ de
anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Romani'a 2 galbeni.

M A M ' A.

— Iubitei mele mame. —

Cea mai sublimă între toate tipurile de femeie a fost și este totu-de-una mam'a, care poartă crucea amorului, care și-sacrifică frumsețea, viața, pentru dulcele-i fructu.

Mam'a este acea profeta, care prevede viața viitoare, acea Sibilla, de pe a carei budie plapande isvorescu secretele spiritului atotștiitoru, acea farmecătoare, care ne incanta și desmărda cu legendele și doinele ei dragalasi.

Din momentul acel'a, candu simțiesce la pieptulu ei unu ângeru dulce de amoru, asiá ni apare cá si cum ar voi sè inradecineze în ânim'a copilasiului toate simțiemintele, ideile și cugetările ei, a buna óra cá si paseric'a care aduna câte de toate meruntisiuri de pe campu, pentru d'a gâti puiloru unu culcusiú môle si hunu.

Mam'a din natur'a ei cunoșce toate acele norme ale sanetătii, prin a caroru ajutoru pôte feri pe baiatul ei de calamitătile și vitregitătile lumii; acele principii morale, cari în mijloculu lupteloru voru tinde baiatul taría și ajutoriu, cá sè nu alunece de pe calea virtutii, ei sè tintesca cu pasi securi la limanulu doritu; ea unic'a pôte inspirá mai bine în ânim'a micului rege religiunea, care e destulu de pu-

ternica toate a le invinge în viața, care descopere omului, descopere familiei adeverat'a chiamare, incaldiesce ânimile amortite și deslêga întrebările de viața.

Si toate aceste le implinesce cu cea mai mare ingrigire, din amórea ei nemarginita ce ea simțiesce catra dulcele-i fructu.

Mam'a și numai mam'a ne iubescce nemarginitu și adeveratu, amórea ei este pentru noi cuibulu vietii, ochii ei isvorulu focului, din care și-imprumuta faci'a noastră vesel'a dorita, ér budiele ei su-flori frumoșe, din cari și-suge sufletulu nostru viața, fericirea. În adeveru simțiescu, câtu este de debilu condeiulu meu la descrierea amórei materne! Ajunge inse a spune, cá fia mam'a fienti'a cea mai sermana și delasata în lume, lupte-se cu cele mai crude loviri ale sortii, fia persecutata în ori ce modu sfasiatoriu: déca privesce la baiatul ei cum viséza celu mai dragalasiu și uniculu fericitu visu alu vietii abiá resarite, cu ce caldura se alipesce de poptulu sdruncinatu de dureri și déca i aude ócea ângerésca; — o, atunci uita toate nefericirile și neajunsurile, în loculu lacrimeloru amare se ivesce unu zimbetu dulce și plinu de viața, atunci ea e fienti'a cea mai fericita și n'ar schimbá cu tota lumea.

Atât'a caldura posiede anim'a unei mame! Unu esemplu intr'adeveru raru alu amórei materne ni-lu dà renumitulul fabulistu danesu Andersen in fabul'a sa „Istori'a unei mame.“ *)

Si ce sè dicemu inca despre chiamarea ei sacra?! A dá educatiune ingrigita copilului, care nu permite sè resara in ânima spini si maracini, nu lasa sè se incuibe invidi'a si reutatea, ce producu stricatiune si rodu cá vermele la ânim'a plapanda.

Ëta cea mai frumósa si sublima chiamare a unei mame!

In asta privintia femeile din epoc'a mai buna a Romei potu servi in tóte timpurile de modelu; nici nu-i mirare, cá au avutu si o mare influintia a supra educatiunii junimei române.

Cine n'a auditu de Cornelia, mam'a Grachiloru, care respinse chiar si ofertulu de cununía alu regelui Ptolomeu, si trai numai pentru copíi sei, carora le-a datu singura o educatiune buna si ingrigita! Cunoscute sunt si Aurelia, mam'a lui Cesaru, Atia, mam'a lui Augustu, precum si nobil'a Octavia s. a.

Fara indoiéla, nu póte fi alt'a educatiune mai buna decâtu cea materna. Privirea, surisulu si vócea unei mame sunt radiele cari petrundu inteliginti'a copilului, cari luminéza consciinti'a. Déca unde-va, apoi de siguru in cele ce se tienu de chiamarea unei mame nu póte fi totu un'a, óre mam'a ori doic'a imbraca prunculu? de la mama ori de la o straina primește prunculu primele invetiaturi? pe bratiile mamei adórme copilulu, séu la povestile inveninate ale unei servitóre corupte?

Implinirea cu acuratétia a acestoru legaminte poftesce o iubire frageda, nemarginita, ceea ce gasimu numai si numai la mame.

„Prefaceti scólele in mame!“ a fostu dorinti'a pia a nobilului Pestalozzi.

Sè nu ne miràmu, déca mam'a e pururia mai iubita si stimata dintre tóte femcile, càci dins'a lucra cu jertfire spre binele generatiunii viitóre Numai mam'a va aparé inaintea lumei cá o fiintia dragalasia, frumósa cá visurile melancoliceii fantasii, incantatóre cá poesi'a in farmeculu seu si farmecatóre cá doin'a ce adórme, adórme linu.

Lazaru P. Petrinu.

*) S'a publicatu in „Familia“, nr. 51 anulu 1875.

POESII DUPA HEINE.

(Din colectiunea mea „Poeti germani.“)

I.

Tu esti cá si-o floricea,
Blânda, gingasia, frumósa;
Cându privescu la tine, draga,
Simtu o jale durerósa.

Pe-alu teu capu asiu pune mân'a,
Si-asiu rugá pe Dumnedicu:
Blânda, gingasia, frumósa
Sè remâi totu traiulu teu!

II.

Cându tu treci pe langa mine
Si m'atinge straiulu teu,
Inim'a-mi de bucuría
Te urméza 'n drumulu teu.

Cându intorci tu ochii-ti mândri
Si privesci in fati'a mea,
Inim'a-mi e spariata,
Si nu póte a-ti urmá.

III.

Anii vinu si trecu cu graba,
Pléca ómeni in mormóntu,
Dar amorulu meu reiance
Vecinicu neschimbatu si sfântu.

De te-asiu mai vedé odata,
Asiu picá 'n genunchi cu doru,
Si murindu ti-asiu dice inca:
O! madama, te adoru!

IV.

Cându resuna acelu cantecu,
Ce l'a cantatu drag'a mea,
Pieptulu meu cumplitu se bate
Si durerea-mi este grea.

Si unu tainicu doru me mâna
Acolo pe culme susu,
Unde 'n lacrimi se preface
Alu meu doru si chipu nespusu.

E. d'Albon.

MIRÉSA PENTRU MIRÉSA.

— Comedia in trei acte. —

(Urmare.)

Rucsanda : O *avantgarda*.

Cleopatra : Aventura? Ah! e unu ce fórte intressantu. Vorbesce, vorbesce!

Rucsanda : Dar inca déca vei audí, cá cine a jucatulu in ea rolulu de frunte?

Cleopatra : Cine, cine?

Rucsanda : Barbatulu teu.

Cleopatra : Ieronimu!

Rucsanda : Tocmai elu.

Cleopatra : Vorbesce, pentru Dumuedieu, ce s'a intemplatu?!

Rucsanda : Sè vorbimu dara seriosu! *Cleopatra*, barbatulu teu e *nelegantu*.

Cleopatra : Neelegantu? Dar pentru ce?

Rucsanda : Elu a seversitu o fapta de *in politia*.

Cleopatra : Inpolitetia?

Rucsanda : Da, da. VEDIENDU, cà sum numai singura, a gânditu cà totulu i este iertatu . . .

Cleopatra : Si dóra ti-a declaratú amóru?

Rucsanda : Ba nu!

Cleopatra : Gânditu-am. Càci de ar fi facutu ast'a, de buna séma taceai. Intemplári de aceste nu pré descoperimu amicelóru nóstre.

Rucsanda : Nu, nu! Barbatulu teu a facutu mai multu.

Cleopatra : Ce felu! Dóra nu si-a permisú a te sarutá?

Rucsanda : Nu! Dar elu mi-a facutu o rusíne si mai mare. *O ofisina* . . .

Cleopatra : Ofensa? Dar cum?

Rucsanda : A disu, cà eu am insielatu pe barbatulu meu si cà iubescú pe dinsulu.

Cleopatra : Si pentru ast'a elu s'a superatu?

Rucsanda : Dar cum! Mi-a facutu o grozava *insula*.

Cleopatra : Insulta! Vedi ce barbatu bunu am eu! Inse nici n'asiu fi in stare a-lu insielá.

Scen'a VIII.

Cele de mai nainte, si *Virginia* cu *Veronica*.

Cleopatra : Bine atí vinitu. Noi tocmai suntemu ocupate cu unu lucru fórté seriosu. Formaramu unu tribunalu. Avemu sè judecámu unu processu cam incurcatu. Sè fiti si voi judecatóre!

Virginia : Cine este delinquentulu?

Cleopatra : Barbatulu meu.

Virginia : Ah! ah! Caus'a incepe sè fia fórté interessanta. Si ce a facutu elu?

Cleopatra : A ofensatu pe iubit'a nóstra amica *Rucsanda*.

Veronica : Dómne reu mi pare. Dar ce s'a intemplatu? Cum te-a ofensatu.

Rucsanda : A vinitu sè-mi spuna, cà eu i-am scrisu o epistola de amóru; pe candu eu in viét'á mea nici odata n'am seversítu asiá fapta *in móra*.

Cleopatra : Inmoralá, dreptu-ai! Nici eu n'am facutu asiá ceva.

Veronica : Si pe ce si-a intemeiatu dinsulu acés-ta acusa indresnétiá?

Rucsanda : A scosu din busunariu o epistola

anonima, pe care i-a predatu-o Jeanu, si a disu cà eu i-am tramisu-o.

Virginia : (la o parte.) Dómne sante! Aceea va fi epistol'a mea. Neghiobulu de Jean, in locu de-a fi dusu-o lui Arcadiu, a datu-o lui *Movilescu*.

Cleopatra : VEDIUTU-AI scrisóra? N'ai recunoscutu-o a cui este?

Rucsanda : N'am vediutu-o.

Cleopatra : Curiosu! E bine, ce dieu judecatórele?

Veronica : Nu potú inca pronuciá vr'o sentintia. Trebuie sè mai studiezu processulu.

Virginia : Éra eu sum de parerea, cà ar trebui sè ascultámu si pe delinquentulu.

Cleopatra : Tocmai vine.

Scen'a IX.

Cele de mai nainte si *Movilescu*.

Cleopatra : (seriosu, lui *Movilescu*.) Dómnule! stai aici inaintea mea!

Movilescu : Pentru ce?

Cleopatra : Pentru cà esti unu delinquentu si te affi in fati'a tribunalului, carele tocmai acuma are sè pronuncie sentinti'a in processulu dtale.

Rucsanda : Da, da.

Veronica : Asiá dieu!

Virginia : (cu alusiune.) Va sè dica ai grige ce vorbesci!

Movilescu : Onorabilu tribunalu! Nu scíu care este pecatulu ce l'am facutu, inse eu me supunu sentint'ei dvóstre. Déca tóte tribunalele aru fi compuse din niste judecatori atátu de dragalasi si amabili, toti delinquentii aru suportá usioru sentinti'a lorú, pentru cà aceea ar fi cá dictata de niste angéri.

Cleopatra : N'avemu timpu sè ascultámu acuma complimentele dtale. Rspunde numai la intrebare, dar precisu si pe scurtu, precum aveti datin'a sè diceti si dvóstre judecatori barbati.

Virginia : (cu alusiune.) Si sè nu compromiti pe nimene!

Movilescu : E bine, stau la dispositiunea onorabilului tribunalu. Binevoiti a me intrebá!

Cleopatra : Esti acusatú din partea unei dame onorabile, cà ai ofensat'o, acusanu-o, cà ti-ar fi scrisu o epistola de amóru. Pe ce-ti intemeiedi acés-ta acusa?

Rucsanda : Da, da. Pe ce? Pe ce?

Movilescu : Am intemeiatu-o pe epistol'a anonima ce primisem, si despre care aducatoriulu ei mi-díse, cà vine de la acea dómna. Inse a fostu o gresiéla la mijlocu. Epistol'a n'a vinitu de la aceea. Deci éta me si pocaiescu. Ceru iertare acelei dómne. (Se inchina *Rucsandei*.) Si me rogu de indulginti'a onorabilului tribunalu!

Rucsanda : Eu te iertu.

Virginia : Eu votezu pentru achitare si propunu sè incheiãmu acèsta cauza !

Veronica : Si eu.

Cleopatra : Onorabilu tribunalu ! Asiã dara caus'a acèsta e incheiata. Acusatul se achita, considerandu mai alesu motivulu, cã si dam'a ofensata l'a iertatu. Inse acèsta cauza mai are si o urmare. Delinquentulu a disu, cã dinsulu a primitu o epistola de amoru. È bine, eu soci'a delinquentulu vinu sè-lu acusu de nesinceritate si necredintia, cã a tainuitu cuprinsulu acelei epistole, cã nu mi-a impartesitu nici o vorba din tóta aventur'a acèst'a. Cu ce se pòte aperiã delinquentulu ?

Virginia : (ingrigiata.) Dar lasa-lu, draga ! Vedi, cã totulu e numai o gluma !

Cleopatra : Gluma pentru altii, cari n'au nici unu interessu in caus'a acèst'a ; inse pentru mine e unu ce fòrte seriosu. Delinquentulu sè respunda !

Movilescu : Dar caus'a e fòrte gingasia. Eu ceru siedintia secreta. Nu potu spune tóte in fati'a unui publicu atãtu de numerosu.

Virginia : Sè se admita cererea.

Cleopatra : Nu este cauza de ajunsu. Domnule, cine ti-a tramisua acea epistola ? (*Movilescu* tace.)

Virginia : Dar vedi cã nu vrè sè spuna. Unu barbatu nu pòte sè compromita pe o femeia.

Cleopatra : Nu pòte fi vorb'a de compromisiune. Ori ce s'ar descoperi in decursulu acestoru desbateri, acel'a ar remanè secretulu nostru. Asiã pretinde acèst'a nu numai santieni'a unui tribunalu, dar si amici'a nòstra sincera. (La o parte.) Tare se teme *Virginia* de continuarea pertractãrilor. Óre nu cumva ea a scrisu acea epistola ? Sè vedemu !

Movilescu : Si eu cu tóte aceste nu voiu respunde nici unu cuventu. Nu me voiu dejosí pana a compromite pe nimene. Epistol'a e anonima. Nu scíu cine a scrisu-o. Èta totu ce potu sè dîcu. Déca nu e de ajunsu, binevoiti a me condamná, si eu voiu suportá in pace sentinti'a, ori câtu de aspra ar fi aceea.

Virginia : Ce sufletu nobilu ! Ce caracteru cavalerescu ! Èu propunu sè-lu achitãmu.

Veronica : Si eu.

Cleopatra : Dar eu votezu in contra. Déca delinquentulu nu vrè sè ni spuna, cine i-a scrisu acea epistola ; apoi celu putinu sè ni-o arete, cã s'o vedemu si sè ne convingemu a cui scrissóre e ?

Virginia : De ce ? Pe mine nu me interesséza.

Cleopatra : (cu maníã.) Pentru cã tu dóra o cunosci.

Virginia : *Cleopatra* ! Ce vorbe !

Cleopatra : (diarindu o epistola in busunariulu barbatulu seu, sare la elu si o scóte iute.) Èta-o in sfsritu ! In adeveru nu m'am insielatu. *Virginia*, a cui e scrissóreã ast'a ? (*Intinde epistol'a Virginiei*.)

Virginia : N'am sè negu nimica. Eu am scrisu-o.

Rucsanda : Ah !

Veronica : Tu ?

Cleopatra : (cu ironíã.) Èn uita-te bine, nu cumva te insieli ? Nu credu sè fia cu putintia, cã o mirésã sè scriã epistola de amoru unui barbatu strainu. Nu te credu capabila de-o fapta atãtu de compromiatióre.

Virginia (cu ironia.) Multiamescu de presupunerea ta bunavoitóre. In adeveru nu sum capabila a scrie epistola de amoru unui omu stainu. Aceste sire au fostu menite mirelui meu, si de siguru numai Jean a gresitu adress'a, ducèndu-le in locu de Arcadiu, domnulu *Movilescu*.

Movilescu : Da, da !

Rucsandu : Va sè dîca, s'a facutu *contumatie*.

Movilescu : Confusiune dieu, si inca neplacuta !

Veronica : Neghiobulu de Jean !

Cleopatra : Déca e asiã. Declaru pe delinquentulu achitatu. Si dupa aceste, am onóre a incheiã siedinti'a.

Movilescu : Inca nu, onorabila dómna presidenta !

Cleopatra : Pentru ce ?

Movilescu : Mai am si eu o cauza, pe cere vreu s'o supunu judecãtii acestui foru.

Virginia : S'andîmu !

Movilescu : Acusu pe o femeia maritata, cã a insielatu pe barbatulu ei si a scrisu epistola de amoru unui strainu.

Cleopatra : (spariata) Mi se pore, cã glum'a prè se ingrósia. De aceea gândescu, cã cestiunea nu se tine de competinti'a acestui tribunalu.

Virginia : Din contra. Sum de parerea, cã trebue sè facemu tuturora dreptate.

Cleopatra : (la o parte) Sierpóic'a de ea ! acuma scíe, cã istori'a acèst'a me privesce pe mine.

Veronica : Eu inca gândescu, sè lasãmu la o parte acèsta gluma, cãci alunecãramu pe unu terenu fòrte periculosu.

Rucsanda : Cum voiti.

Movilescu : Ceru dreptate !

Virginia : È bine, care e femei'a aceea ? (*Movilescu* tace.)

Cleopatra : Ce pretensiune ! Tocmai in momentulu trecutulu ai disu, cã dinsulu cã barbatu cu simtiu cavalerescu nu pòte sè compromita pe o femeia.

Virginia : Asiã dara cum vomu judecã-o ? Celu putinu sè ni arete epistol'a, de cumva o are, sè-i cunoscemu scrissóreã.

Rucsanda : Da, da.

Cleopatra : Èu nu-su curiósã.

Virginia : (cu ironíã) Dóra pentru cã o cunosci.

Cleopatra : *Virginia*, ce insulta !

Virginia : Nici decãtu, draga ! Bunavoitia pen-

tru bunavointia. (Catra Movilescu.) Arata-ni, domnule scrisórea!

Scen'a X.

Cei de mai nainte si Ulpianescu.

Ulpianescu : (la o parte.) Am aflatu, cà scie duelá! Óre cum m'asiu puté impacá cu elu. Éta-l'ai!

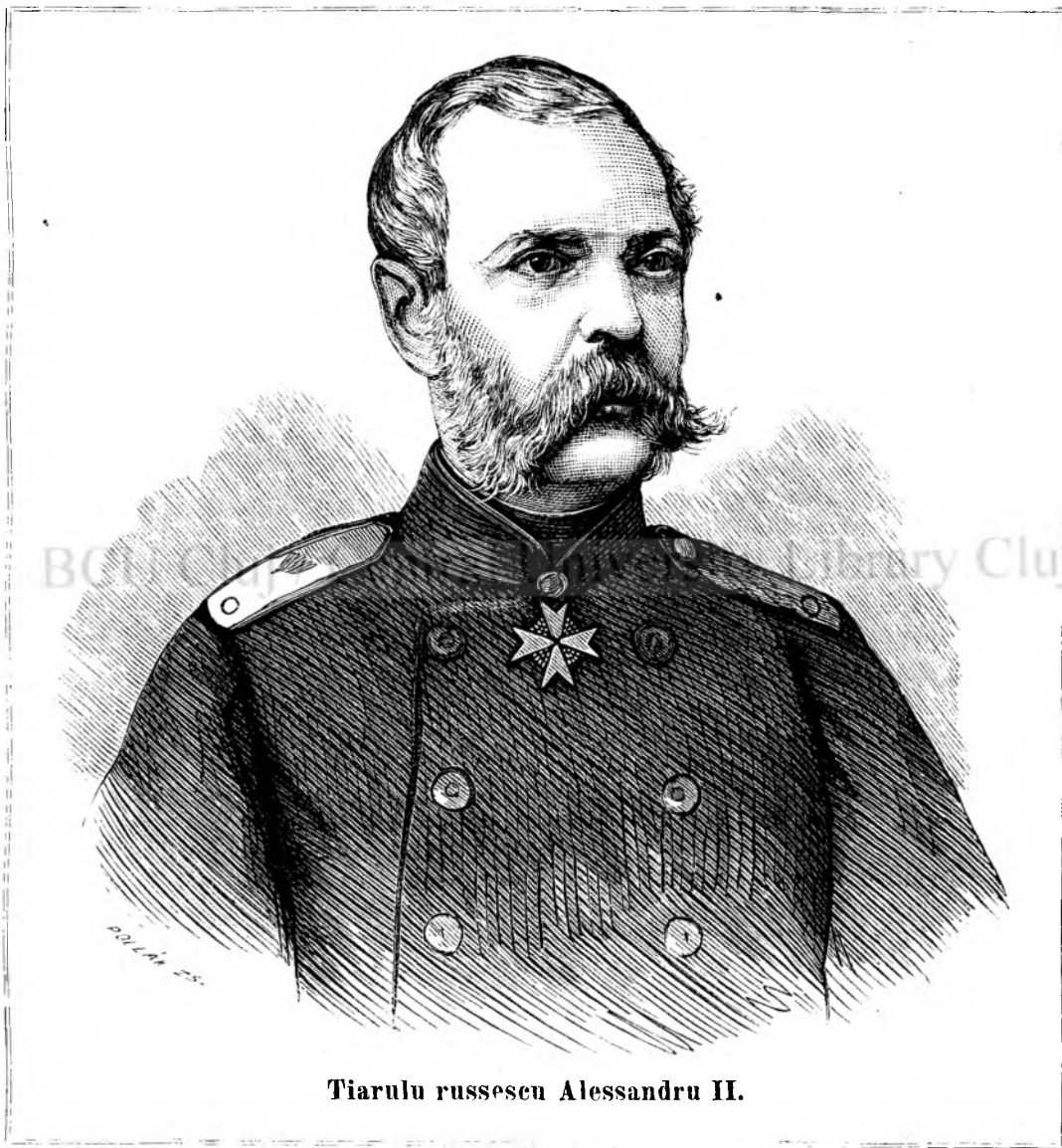
Movilescu : (catra Ulpianescu.) Unde-i epistol'a aceea? Sè mi-o dai numai decátu! Séu te prepadescu indata. Te-oiu sfarmá in bucáti, si te-oiu taiá, cum se

barbatului nu-i este iertatu a petá onórea unei femei.

Virginia : (la o parte.) Cà tare se teme Cleopatra de acea epistola. De siguru dins'a a scrisu-o.

Movilescu : (catra Ulpianescu.) Dà-mi-o, séu te nimicescu.

Ulpianescu : Silei me supunu. Inse fara ast'a n'asiu fi facutu, — pentru cà si eu sum unu barbatu cavalerescu. (Intinde epistol'a lui Movilescu, care se uita in ea.)

Tiarulu rusesescu Alessandru II.

taia carnea de tocana.

Ulpianescu : Me rogu, umilitu, nu voiu fi eu bunu de tocana, cà numai carnea de óia e buna spre acestu scopu.

Movilescu : Nu te ingrigi! Cea de vitielu inca-i buna . . . Unde-i epistol'a?

Cleopatra : Dar lasa-lu nu-lu, silí, déca nu vré sè ti-o predeie. Si dinsulu are unu simtiu cavalerescu, intocmai cá tine. Scie, cà vorb'a data e santa, si cà

Cleopatra : (la o parte.) Esti Dieu tu unu taiafuga, dar nu cavaleru.

Movilescu : (predandu epistol'a Cleopatrei.) Éta si cetesce!

Cleopatra : E bine, eu am scrisu-o!

(Finea va urmá.)

Iosifu Vulcanu.

SECRETELE CASTELULUI.

— Romanu, de XAVIER de MONTÉPIN. —

(Urmas.e.)

— Domnulu marquis scie, că pôte contá absolutamente pe mine . . . Ce am sè facu?

— Am trebuintia de patru voinici cu curagiu, resoluti, si gata la tóte. Trebuie sè mi-i câstigi.

— Numera-me domnulu marquis si pe mine intre cei patru voinici?

— Ba, tu vei fi alu cincile.

— Trebuescu ei de graba?

— Da, câtu mai curendu; sum silitu sè facu ceva, si nu potu fara ei.

— De cumva amu fi la Paris, ti-asii dîce: I vomu avé in dóue óre. Dar noi suntemu in fundulu provinciei Auvergne, si voru trebuí trei dile. Voiu merge sè-i cautu in Mauriac; acest'a nu e pré departe, si credu că acolo voiú gasí de aceia, cari ti-trebuescu.

— Se pôte.

— Domnule marquis, avé-vei multu timpu trebuintia de acesti buni consoti?

— Celu multu o di.

— Pericolele fi-voru pentru ei serióse?

— Voru primí câte-va lovituri; nimicu mai multu, nici unu periculu de mórte, nici o putintia de a cadé in manile justitiei. Lucrulu principalu e, că acesti ómeni sè fia de totu necunoscuti in giurulu castelului.

— Va fi usioru. Ni remane a vorbí despre cestiunea de bani; dar risicurile nefindu mari, ticalosii nu voru puté sè se arete pré pretensivi.

— Voiesu sè fia indestuliti. Câtu gândesci tu, că trebuie sè li dau, că sè fia multiamiti?

— Cugetu, că pentru diece luisdori fia-care ar merge cu entusiasm.

— Acést'a face patru-dieci de luisdori; éta cinci-dieci, — dise Saint-Maixent, scotiendu din pusunaru pung'a bine provediuta, ce-i dadú intendantulu Lactance.

Lazaru puse in pusunaru cei cinci-dieci de luisdori.

— Candu va trebuí sè plecu? — intrebà elu.

— Indata mane deminétia.

— Ce motivu sè spunu servitoriloru din castelu, că sè se esplice absinti'a mea?

— Vei spune, că te-am insarcinatu sè duci o epistola la departare de dóue-dieci de mile de aice; voiú inchide acusi o hârthia alba in o cuverta, pe care voiú sigilá-o cu insemnele mele, că sè se véda in manile tale. Pe acésta cuverta va fi scrisa adress'a unei rude a mele: trebuie sè fimu precauti, óre-care indiscretu ar puté sè se uite la adresa.

— Cum voiú caletori?

— Vei luá unu calu din grajduri; la Mauriac te vei coborí in o ospetaria, si vei avé grigea mare d'a desbracă livréu'a candu vei merge sè-ti cauti ómenii.

— Domnulu marquis pôte sè fia liniscitu. De voiú gasí pe acesti flacái buni, ce voiú avé sè facu? Nu presupunu, că trebuie sè-i aducu in castelu.

— In departare de dóue mile de aice, la loculu unde calea de la Mauriac trece prin padurile de Rahon, este o cârciuma de esterioru cam uritu, ce o tine

o femeia betrana, care sémene cá dóue picaturi de apa cu o vrajitóre.

— Cunoscú cârcium'a si am observatu pe betran'a.

— Vei conduce acolo pe recrutii tei si li vei dá vinu sè beie, — atât'a cá sè-si stimpere setea, nu inse cá sè-si pérda mintile. Si vei recomandá o discretiune absoluta; ei voru intielege fara multa greutate, că chiar sigurantia loru pretinde acést'a; nu trebuie sè cunósca nici numele teu, nici alu meu, nici alu castelului de Rahon. In câtu privesce scopulu fíntiei loru de factia acolo, nu-lu voru scí in momentulu acel'a, fiindu că nici tu nu-lu vei scí.

— Si-apoi? — intrebà Lazaru.

— Dupa ce vei asiediá pe acesti flacái vrednici, te vei urcá érasí pe calu, vei desbracă hain'a de-a supra livrelei tale, si vei viní a-mi spune, că sè primesci instructiunile si ordinile mele. Cei patru voinici se voru culcá in cârciuma, unde te vei rentórce si tu sér'a.

— Voiú face tóte.

— Vei plecá mane luni, — incepù Saint-Maixent, — si-ti dau tóta diu'a de marti, că sè cauti si sè faci invoie'l'a, si speru că mercuri sér'a te vei rentórce aice.

— Credu a puté promite acést'a. Totusi, de cumva asiu intardiá o di, ast'a de siguru nu ar fi vin'a mea si asiu contá la indulgenti'a domnului marquis.

— Aceea nu-ti va lipsí. Me ducu sè pregatescu scrisórea despre care ti-am vorbitu; peste cinci minute o vei puté avé.

In diu'a urmatóre in diori Lazaru se urcà pe calu si plecà incetu pe drumulu mai totu-de-una gropilosu si muntosu, care conducea de la Rahon la Mauriac.

XXVIII.

E s c u r s i u n e a.

Mercuri sér'a, intocmai precum a predisu Saint-Maixent, Lazaru se rentórse in castelu si cerú domnului seu unu momentu de convorbire.

Marquisulu intrerupse conversatiunea inceputa cu dómn'a Chavigny si merse la credinciosulu seu servitoru.

— Esti esactu, — i dise elu dreptu intimpinare; — am contactu la ast'a . . . e bine . . . Reesitu-ai?

— Asiá credu, — respunse Lazaru, — si speru că domnulu marquis va fi indestulitu.

— Cei patru soti?

— Sunt alesí, cutezu sè spunu, cu ingrigire. Toti sunt cá nascuti pentru asemene scopu. Provinci'a are de acestia. N'ai puté gasí mai buni nici la Paris.

— Sunt ei gata pentru tóte?

— Intocmai cá mine, si ori ce va fi lucrulu, ce domnulu marquis voiesce sè li incredintieze, sum siguru, că-lu voru indepliní de minune. Ei sunt asiediati in cârcium'a numita de domnulu marquis; au vinu de ajunsu spre a-si petrece, dar putínu spre a se imbetá, si am promisú unu pistolu femeii betrane, cu conditiunea de a inchide usi'a pana la rentórcerea mea si de a nu lasá sè intre nici unu sufletu de omu sub acoperementulu seu. Pentru unu pistolu stralucitu ea

si-ar vinde si sufletulu dracului! . . . Respundu, cá dins'a si-va tiné cuventulu.

Saint-Maixent felicitá pe Lazaru, care de siguru meritá cu totu dreptulu unu tributulu de merite, apoi in timpu mai bine de o óra i dedú instructiuni speciale, pe cari servitorulu si le imprimá in memoria, si jurá a le urmá din punctu in punctu, de la cuventulu celu d'antáiu pana la celu din urma.

Facéndu aceste, marquisulu se rentórsa la frumós'a Olimpia si Lazaru asteptá sè se cobóra nóptea, cá sè parasésca de nou castelulu si sè se rentórea la cârcium'a cea ticalósa, unde cei patru recruti se odihniau dupa oboselile caletoriei.

Noi nu vomu urná nici pe unulu nici pe altulu.

Dupa departarea contelui si a contesei Rahon, Saint-Maixent facea in fia-care di câte o preambulare calare cu dómn'a Chavigny.

Unu singuru servitoru i insotiea la departare.

Cu tóte cá erau in a dóu'a parte a tómnai, dupa miédia-dile erau calde cá in mijloculu verei si preambulatorii cautau la umbr'a paduriloru mari, unu adpostu in contra radielorulu stralucite ale sórelui.

In deminétia acelei dile, marquisulu facu unu incungiuru prin grajduri, alegandu momentulu candu servitorii erau dusi sè mance si intrá a nune in grajdulu iepai róibe ce o calariá Olimpia si apoi in grajdulu calului ce-lu calariá totu-de-una servitorulu care o urmá.

La dóue óre, cá de regula, caii fure condusi inaintea peronului.

Marquisulu asteptá, in caltiuni mari, cu pinteni mari, avendu la peleria o péna rosia si la cingátóre — in locu de sabia — unu elegantu cutítu de vênátóre, arma de luxu si mai multu de parada decátu de aperare, si scósa dintre armele contelui Anibal.

Frumós'a Olimpia esi si dins'a din apartamentulu seu. Ea erá inca si mai frumósa si mai stralucita decátu de alta-data, sub costumulu ei de amazona de o cochetaría deliciósa.

Acestu costumu, de metasa galbena deschisa, cu maneci late de colóre alba deschisa, desemná graciósele si plinele parti ale bustului ei rotundu, inca sveltulu si mai alesu fórtu mladiosu. Vestmentulu de-a supra se deschidea pe peptu, si lasá sè se véda o comesiutia inzestrata cu dantele, care cu o panglica ingusta de metasa négra — in forma de cravata — o stringea in giurulu gátului.

O peleria de lâna sura, tivita cu auru si inzestrata cu o péna alba, se inchiná spre urechi'a-i drépta cu o nepasare adorabila, care facea si mai picanta fati'a incadrata de o multime de bucle cá de metasa ale perului ei minunatu.

Sub bratiulu stângu tineá cód'a fórtu lunga a rochiei sale de calaritu, si man'a-i drépta, ascunsa in o mica manusia de caprióra, se jucá cu manunchiulu de osu de elegantu sculptatu alu unui sbiciu, care putea trece cu totu dreptulu de unu adeveratu obiectu de arte.

Saint-Maixent se uimi, si in decursu de câte-va secunde acestu omu cu ânima de marmure, mai cá uitá miliónele zestrei si acele ale mostenirii, spre a nu

se gândi decátu numai la graciile incantátóre ale junei femei.

Fara 'ndoiéla, in momentulu acest'a admiratiunea acésta ardenta si sincera se depingea in ochii sei si vorbiá din privirile lui cu o elocventia, incátu frumós'a Olimpia se inrosí usioru, ânim'a-i incepù sè palpitate mai iute, ea si-intórsa capulu de jumetate si si-ascunse fati'a cu mic'a sa mana, cá si candu ar voi sè puna in róndu disordinea bucleloru sale metasóse, cari nici odata nu erau mai corecte.

Iép'a de sange curatu limusinu, batea din picióre cu nerabdare, si si-ndoia sfóraindu grumadiulu seu mladiosu si stralucitu cá metas'a.

Olimpia se urcá in siea cu intiél'a si usioratatea unei fete tinere, fara sè atinga piciorulu seu micu mân'a intinsa a lui Saint-Maixent.

Cu capetulu osului de elefantu ea atinse spatele Ninei — (acést'a erá numele iepai.) Acésta fu mai multu o desmerdare, decátu amenintiare; dar nobilulu animalu sarí inainte cu unu focu asiá dicéndu inspaimentatoru, apoi strinsu de mân'a móle si totu-odata tare a junei calaretie, incepù sè mérga in galopu de vênátóre de o elegantia neasemenabila.

Saint-Maixent se urcá pe calulu seu, unu calu spaniolu tare si falosu, si l-sandu-lu sè plece, prin câte-va sarituri ajunse la marquis'a.

Servitoriulu impintenindu si elu calulu seu mai greoiu si mai rece, plecá in urm'a loru, avendu grige mare sè pastreze departarea hotarita.

Gentilomulu si amazon'a galopara astu-felu langa olalta, fara sè schimbe o vorba pana la marginea parcului.

In momentulu de a parasí curtea incungiurata de ziduri si de siantiuri, si de a-se perde sub arborii vechi ai marei paduri de Rahon, frumós'a Olimpia incetá mersulu repede alu Ninei, si intorcéndu-se catra Saint-Maixent, lu-intrebá :

— Unde me vei conduce astadi, vere?

— Cunosci „Capetulu Lumei“, vér'a mea? — dişe marquisulu.

— Nu, dar contes'a mi-a vorbitu despre elu, cá despre unu lucru curiosu, care merita sè fia vediutu.

— Intru adeveru este loculu celu mai frumosu in giurulu acest'a, de si aicia sunt destule positiuni frumóse si manóse. Eu nu cunosc unu ce mai selbaticu, mai maretiu, si dómn'a Rahon are dreptu, dicéndu cá merita sè fia vediutu.

— E departe de aici?

— Celu multu la trei mile.

— E bine, haidamu la Capetulu Lumei.

— Haidamu!

— Dar celu putinu scii calea? Esti siguru, cá nu vomu rataci in padure?

— Fii liniscita, véra, raspunde de dta.

Dicéndu aceste cuvinte din urma, pe budiele marquisului se ivi unu surisu de espressionu curiós'a.

Frumós'a Olimpia priviá in alte laturi, si nu observá de feliu acestu surisu.

(Va urma.)

S A L O N U.

Calindarului septemanei.

Dumin.	8 20	E. 7 d. P. ss. par. s. ap. ev. Ioan.
Luni	9 21	pr. Isaia, s. m. Cristoforu.
Marti	10 22	s. ap. Simon Zelotulu, c. p. Laur.
Mercuri	11 23	s. st. m. Mochiu, s. m. Dioscoru N.
Joi	12 24	ss. pp. Epifaniu, German.
Vineri	13 25	ss. mm. Gliceria, Laodiciu.
Samb.	14 26	s. st. m. Terapont. s. m. Isidor.

Societatea femeilor romane pentru ajutorarea ranitiloru.

— Corespundintia particulara. —

Iasi 25 aprilie. Cu bucuria vinu a ve raportã unu faptu care probãza innaltulu sentimentu de patriotismu alu femeiloru romãne. Unu numeru considerabilu de dame romane din Iasi, din societatea cea mai innalta, a constituitu unu comitetu pentru ajutorarea ostasiloru romani raniti in resboiu. Comitetul acest'a a oferitu Mariei Sale Dómnei presiedinti'a, care a si primitu-o.

Ve trimitu totu-odata corespundinti'a ce acele dómne au schimbatu cu Mari'a Sa Dómna; dimpreuna cu apelulu acelu comitetu si cu processulu verbalu relativu la constituirea sa:

Mariei sale Dómnei Elisabeta.

Bucuresci.

In vederea greleloru evenimente ce se pregatescu pentru tier'a nostra, subsemnatele au luat u iniatiava d'a formã unu comitetu pentru a veni in ajutorulu ostasiloru romani raniti. Amu socotitu cã nu puteamu incepe acãsta opera sub mai fericite auspicii de cãtu punendu-o sub augustulu scutu alu Mariei-vóstre.

Prin umare oferimu cu totu respectulu Mariei-vóstre presiedinti'a acestui comitetu.

Ale Mariei-vóstre devotate serve:

Maria Rosnovano, Saftica Paladi, Esmeralda Mavrocordato, Aglae Mourouzi, Catinca Ghyka, Maria A. Catargi, Sofia Ceaur Aslan, Lucia Roznovano, Maria Cazimir, Smaranda Carpp, Zoe Sturdza, Catinca Stoianovici, Agripina Sturdza, Maria C. Catargi, E. Boronesco, Elena Steege, Eleonora Latesco, Natalia Soutzo, Elisa Liténo, Eufrosina Paladi, Natalia Paladi, Alice Soutzo, Profira Sturdza, Lucia Liténo, Catinca Rosetti Balanescu, Elena Michailu Soutzo, Elena Grigore Soutzo, Lucia Soutzo, Efharía Duca, Maria Negruzzi, Profira Prajesco, Natalia Bogdanu, Eufrosina Bogdanu.

Dómnei Maria Rosnovano,

Iasi.

Adãncu miscata de innaltele si nobilele simtinte cari v'au povatiuitu a luã iniatiava pentru formarea unu comitetu spre a veni in ajutorulu ostasiloru romani, ve rogu sã fiti interpretulu meu pe langa tóte dómnele comitetului, comunicandu-le cã sunt fericita a primí presiedinti'a ce mi-ati oferitu.

Prin iniatiava ce ati luat u cu atãt'a grabire, ati doveditu si de asta-data, cã nu numai ideile maretie de patriotismu si abnegatia inspira a dõu'a capi-

tala a Romaniei, dar cã este in capu si cu darurile animei.

Elisabeta.

Éca si apelulu adresatu de comitetulu centralu din Iasi la tóte Romãncele:

Catra dómnele romane!

In momentulu candu tier'a, pentru aperia fruntarielor sale, póte fi nevoita a face apelu la sangele si bravur'a copiiloru ei, femeia romana nu póte sã nu simtia, cã dupa ce si-a dat u sociulu sãu copilulu, mai este inca locu in anim'a ei pentru indeplinirea si a altoru sacre indatoriri.

In ajunulu greleloru vremi ce se pregatescu, acei ce remanu, nu trebuie sã uite pe acei cari pléca, si nu ne indoimu cã Romanii si-voru face datorí'a, déca mai alesu si Romãncele voru ingrijã d'a lor u.

Tier'a trece prin o crisa grea, in care mãn'a atotu Puterniculu nu ne va parasí, déca fia-care din noi va fi la postulu seu, candu impregiurãrile o voru cere.

Nóue Romãneloru ne revine sarcin'a si onorulu d'a aduce alinare suferintiei, d'a veghiã langa raniti si a-i redã tierii lor u; pentru acãsta nu trebuie sã crutiãmu nici bani, nici staruinti. Rolulu nostru este d'a fi peste totu loculu unde se va cere acelu spiritulu de adãncu si curajos u devotamentu, ce face una din virtutile cele mai frumóse ale secsulu nostru.

Romãneloru!

Sã versãmu fia-care din noi obolulu nostru intru realizarea scopulu ce ne propunemu, si unite in sacrificii cá si 'n iubire pentru scump'a nostra tíera, Dumnedieu ne va lasã dulcea satisfacere de a fi avutu si noi cá fice ale acestui pamentu partea nostra in indeplinirea maretiei missiuni de a aperia mosí'a stramosiesca.

(Urméza tóte semnatarele cá la depesi'a de mai susu.)

Comitetulu centralu alu dómneloru din Iasi.

Spre ajutorulu si 'ngrigirea ranitiloru Romani.

Procesu verbalu.

Astadi in 18 aprilie 1877;

Subsemnatele, in vederea graveloru evenimente ce se pregatescu pentru tier'a romana si a atitudinii ce ea póte fi chiamata a luã facia cu acele evenimente, au decisu a formã unu „comitetu centralu“ pentru a veni in ajutorulu ostasiloru nostrii raniti.

Acestu comitetu se va compune:

1) Din o presiedinta, dóue sub-presiedinte, dóue casiere si dóue secretare.

2) Presiedinti'a de onóre se va oferí Mariei sale Dómnei Elisabeta.

3) Din unu „comitetu esecutivu“, compusu din 35 persóne, care d'ocam-data se va intruní de dóue ori pe septemana, si a nume Joiele si Duminecele sãr'a, ér mai tardíu in tóte dilele, déca impregiurãrile o voru cere.

4) Din tóte dómnele romane cari voru bine-voí a versã o contributiune lunara de 6 franci.

5) Din doi medici: dnii doctori Russu si Ciure.

Scopulu acestui comitetu este:

a) De a primí tóte ofrandele, de ori si ce natura aru fi ele;

b) De a chibsuí modulu intrebuintiării loru celei mai nimerite;

c) De a intrá in relatiuni cu corpulu servitiului alu armatei;

d) De a formá, la casu de trebuintie, ajutóre pentru ambulantie;

e) De a veghiá, in fine, si a ingrigí de raniti, de a duce mangaiare si putincióse ajutorinti familiei celor ce voru fi cadutu aperandu tiér'a loru.

(Urméza tóte semnatarele cá la depesi'a de mai susu.) —h—

Cronic'a resboiului.

I.

— Corespundintie particulare. —

(II.) Cá cetitorii nostrii sè aiba informatiuni esacte despre cele ce se petrecu pe câmpulu resboiului in Europa, ne-amu ingrigitu cá „Familia“ sè aiba corespundinti din tóte partile.

Dámu dara cuventulu stimatiloru nostri amici, cari grabira a respunde la apelulu nostru:

Craiova 1 maiu st. n. Capital'a Olteniei de la unu timpu incóce infatísiéza o privelisce superba. O miscare febrila, unu impulsu de viétia extraordinara, o veselía agitata, cum n'a circulatu póte de secolu in pepturile Olteniloru. Români se simtu, si unu poporu candu se simte ne infatísiéza unu spectacolu din cele mai admirabile.

Simtimu cá traimu, suntemu mândri de a ne fi nascutu Români, suntemu orgoiiosi de ostirea nóstra. Strainii se mira de unde amu scosu atât'a ostire bine echipata si bine disciplinata. Infantería si cavalería, *dorobanti* si *superbi rosióri*; toti sunt animati de celu mai sântu patriotismu, toti pléca la fruntarie, incununati cu flori si cantandu.

Curagiulu strabunu a renviatu, spiritulu lui Mihaiu si Stefanu celu mare insufleteisce jun'a si brav'a nóstra ostire.

Nu vomu atacá pe nime, ne vomu aperá caminele nóstre, dar déca barbarulu va calcá paméntulu Romaniei, va simti greutatea armelorú nóstre. Ne vomu aperá tiér'a si drepturile ei pana la cea din urma picatura de sânge. In acestu casu suntemu securi, cá aureol'a gloriei va incinge fruntea ostirii nóstre.

Pe langa ostire aceea ce-mi face peptulu sè palpitate de mândria este patriotismulu femeiloru. Intr'o di me aflám in cas'a distintei dómne Efima Opranu; erau presinte dómna Constantia Argetoianu si domnióarele Elisa Opranu si Ana Dumba. Cine-va ne anunçiá, cá Calafitululu a fostu evacuatulu de Români si ocupatu de turci.

Indignatiunea fu generala, damele plângeau si in plânsulu lorú sustineau cá nu trebuie sè cedámu nimic, ci sè ne batemu, cá destulu amu suferitu nedreptátile si insultele barbariloru, trebuie sè luptámu cá sè devenimú nedependinti.

Éta spiritulu ce insufletesce dómnele române si jun'a nóstra ostire.

Pe aci tóta lumea lucréza: damele facu scama, bandagie si contribuescu cari dupa puteri pentru ostire. Barbatii se inoléza sub drapelu.

Asiu dorí si speru, cá voiú fi intielesu, asiu dorí dicu cá si la dv. dómnele sè formeze unu comitetu carele sè stringa oferte, fia in bani, fia in scama si sè le tramita la adres'a subsemnatulu in Craiova.

Cându noi suntemu in periculu de a ne versá sangele pentru dreptu si libertate, sororile nóstre de peste munti nu potú, nu trebuie sè stee nepasatóre.

Dr. I. C. Dragescu.

Bucuresci 18/30 aprile. Dle redactoru! Vinu a respunde la onorificulu apelu ce-mi faceti, d'a ve relata evenimentele mai importante ce se petrecu acuma la noi. Observu inse din capulu locului, cá datorí'a de bunu patriotu in multe privintie mi-ordóna tacere. Prin urmare nu potú sè ve relatezu pentru publicitate totu ce vedu si ce afflu cá se face in capitala. In momente de aceste, firesece, nu se potú divulgá tóte faptele, cáci multe din ele trebuie sè le pazimú in secretu.

Sujetulu primei mele corespundintie va fi conventiunea ce guvernulu romanu a incheiatu cu consululu russu de aice, relativu la trecerea armatei russe prin Romaní'a.

Cetitorii dtale sciú de siguru, cá in vederea resboiului ce curge acuma, Romaní'a s'a adressatu inca in anulu trecutulu catra tóte puterile mari si apoi la conferinti'a din Constantinopole, cu cererea, cá tiér'a nóstra sè se declare unu statu neutralu. Inse, durere, cererea nu fu ascultata.

Vediendu-se prin urmare parasita de tóte puterile mari, si sciindu cá nu va fi in stare a oprí trecerea colossului nordicu, Romaní'a s'a intorsu catra Russi'a si a incheiatu conventiunea, despre care vorbisem, cá astfelu sè se salveze onórea nationala.

Acésta conventiune este acuma ratificata si de corpurile nóstre legiuitóre. Ea contine patru §§. Primulu assigura armatei russe trecere libera prin Romaní'a; alu doile declara, cá imperatululu Russiloru se obliga a mantiné si a face a se respectá tóte drepturile politice ale statulu românu, precum si a mantiné si a aperá integritatea actuala a Romaniei.

Afara de acést'a, s'a facutu si o conventiune speciala. Prin acést'a Romaní'a acórdá Rusiloru intrebuintiarea drumuriloru de feru, a comunicatiuniloru pe ape, a sioseleloru, postelorú, si telegrafelorú. Va pune la dispositiunea lorú recursele materiale ale tierii, pentru trebuintiele de aprovizionare, platindu-se tóte pe data in numeraru, séu celu multu in dóue luni.

Relatiunile autoritátiloru militare russe cu autoritátile locale se voru face prin mijlocirea comissariloru speciali romani. Unu comissaru generalu romanu va fi pe langa comandantulu capu alu trupelorú russe.

Autoritátile romane voru inlesni tóte achisitiunile cari voru fi necesare pentru campamentu, bivuaclu, transportulu trupelorú, bagagelorú lorú, materialulu si munitiuniloru de resboiu, precum si pentru furniturile spitalelorú, ambulantielorú si farmaciolorú.

Guvernulu românu se angagéza a reduce tarifele drumuriloru de feru cu 40%.

Déca va fi trebuintia pentru armat'a russa sè se fica pe teritorulu românu bucáti de drumu de feru,

acele se voru face cu cheltuiel'a guvernului rustru. Cându acele linii nu voru mai trebui, rusii voru puté duce materialulu mobilu, ér celu inobilu va rémané alu Romaniei, fara nici o remuneratiune.

Guvernulu rustru va avé facultatea, ori unde trebuint'a se va simti, de a legá cu cheltuiel'a sa de stélpíi telegrafici ai statului si ai companiiloru unu firu telegraficu pentru usulu seu.

In orasiulu Bucuresei nu voru intrá trupe russe. Trupele, in trecerea loru, nu se voru opri decátu acolo unde voru fi silite de trebuintiele odihnei séu de pedece neatérnatóre de vointi'a loru.

Bolnavii si ranitii armatei russe voru fi ingrigiti in stabilimente sanitare organizate de Rusi. In lips'a de spitale rustruce, cele romanesci voru stá la dispositiune, platind-se specele.

Dumnedieu sè apere Roman'a de tóte relele!

— f —

Braila 25 aprile (7 maiu). Nu scíu de voiú puté sè satisfacu cererea dvóstre, dle redactoru, pentru cà nu sunt siguru déca voiú mai puté stá inca p'aice. Dar câtu timpu voiú mai fi in Braila, ve voiú tramite câte unu raportu scurtu despre starea in care ne aflámu.

Cá sè ve presintu unu tablou exactu alu situatiunii nóstre, asiú avé trebuintia nu numai de unu condeiu mai desteru, dar si de spaciú mai mare.

Inse scíu, cà „Familia“, cá organu ce nu face politica, ci publica numai sciri si fapte complinite, nu are trebuintia de tóte amenuntele. De aceea voiú schitiá numai faptele mai importante.

Telegrafulu v'a informatu deja, cá armat'a rustrucea e la noi, si cá turcii au si inceputu a bombardá orasiulu nostru. Acésta bombardare s'a inceputu la 21 l. c. la órele 11½ din di. Dóue monitóre turcesci voindu sè tréca la Galati, Rusii de aice le-a vestitu prin o lovitura de tunu, cá circulatiunea e oprita. Monitórele au respunsu prin lovituri de tunu a supra baterieloru russe si a supra orasiului nostru. Apoi lupt'a se deschise, si durá patru óre. In sfirsitu monitórele s'au retrasu. Nóue-spre-diece bombe cadiura in Braila.

Catra séra mai sosira trei monitóre. Astfelu numerulu monitóreloru turcesci s'a urcatu la cinci.

De si nu s'a facutu pagube mari in orasiu, totusi poporatiunea se inspaimantá, si multe familie se mutara de aice in locuri mai sigure.

In considerarea acestei panice, s'a adressatu locuitoriloru armatórea proclamatiune:

„Braileni,

„In timpuri grele este trebuintia de concursulu tuturoru cetatieniloru. Nu ve spariati! Orasiulu n'a suferitu nimicu. Tém'a la toti le este din laintru. Nu aveti acésta téma! Voiú stá in mijloculu dvóstre, voiú veghiá necontentu cá orasiulu sè fia feritu de ori ce calamitáti pe cari inimicii interni si ómenii fara capetáiu ni le-arú puté pricinui. Aveti credintia si curagiu! Nu este periculu de temutu!

Prefectu: *R. Mihaiu.*“

De atunce inse bombardarea s'a repetitu mai in tóte dilele. Ieri turcii bombardau gar'a nóstra tocmai in momintele candu trenulu aducea la noi pe marele duce Nicolae. Siese bombe cadiura inainte de intrarea trenului in gara, si 9 dupa aceea.

— u.

Reni 22 aprile (4 maiu.) Cu durere vinu a-ti serie aceste sire, dle redactoru. Inim'a mi-se sfasia,

cându gândescu la acele multe suferintie ce va indurá biét'a nóstra tíera. Éta abia, cá s'a inceputu resboiulu, orasiel'e de la Dunare au si imbracatu doliulu. Nici unulu inse n'a suferitu atát'a cá noi.

Precum afiu, turcii au inceputu sè bombardeze eri Braila. Astadi ataculu s'a repetitu la noi. Pe la órele 11½ din di, unu vasu turcescu voindu sè tréca in susu pe Dunare, bateriile rustruce din Reni lu-intimpinara cu lovituri de tunu. Vasulu turcescu a respunsu si s'a departatu numai decátu.

Inse pe la órele 2¼ se rentóse, si atunce loviturile de tunu se rennoira din ambele parti. Acésta bombardare durá patru óre si implú de spaima pe toti locuitorii. Siese-diece de bombe cadiura in orasiulu nostru. Bubuitulu tunurilor se audiea pana la Galati. In urma vasulu turcescu s'a retrasu pe Dunare in josu.

S'a surupatu dóue case. Panic'a a fostu in-fricosiata. Cea mai mare parte a locuitoriloru a fugitu. △

Bucuresei 21 aprile (3 maiu.) Nu voiú serie nimica despre agitatiunea ce domnesce acuma la noi, cáci v'o puteti intipui, fiindu aceea fórt'e naturala in asemenea impregiurári.

Voiú notificá numai atát'a, cá incátu este de mare periculu ce ne amenintia, tocmai atátu este de nalta insuffetirea, cu care publiculu lu-intimpina. Pe tóte dilele audímu nóue probe de patriotismu. Cetatienii romani respundu cu nobilu entusiasmu la apelulu tierii, si sacrificá cu placere pentru salvarea onórei nationale. Cai, bani si alte mijlóce se punu in continuu la serviciulu tierii.

Éta câte-va din acele oferte mai nóue, pe cari le afiu insirate in diuarulu oficialu:

Dsiór'a Elisa Opranu din Craiova a oferitu gratis pentru hran'a trupelor mobilisate 400 pâni si 50 oc'a orezu; dn'a Catinea Romanovicu din Braila a oferitu armatei unu chilogramu, 280 grame scama fina de olanda; comunitatea israelita din Pitesci a oferitu gratis pentru hran'a armatei concentrate 970 pâni; dlu dr. G. Darvaris, mediculu siefu alu cáiloru ferate române, a pasu la dispositiunea ministeriulu de resboiu siese paturi pentru militarii raniti, in localulu seu, angagiandu-se a dá gratis atátu nutremintele, medicamentele, câtu si ingrigirile medicale pentru acei raniti, — asemenea ofera serviciile sale de medicu pentru tóte impregiuráril'e ce s'aru puté ivi in tóta zon'a Bucuresciloru; Societatea clubului tinerimii din Craiova si mai multi domni locuitori Craioveni au oferitu gratis pentru hran'a armatei concentrate 6546 pâni; dn'a Efmia Opranu a oferitu armatei pentru trupele cantonate in Craiova 600 pâni si 5 vedre vinu; dn'a Eufrosina, consórt'a dlui dr. Zografos a oferitu batalionulu din Râmniculu-Velcii 200 pâni si cinci vedre vinu; dlu Elias Cocu si comp. aceleuia-si batalionu 400 pachete tutunu si 400 carticele harthia; dn'a Alina Florescu, nasc. principes'a Stirbey, a oferitu armatei române o trasura de ambulantiá pentru transportulu ranitiloru si dóue panere mari cu dóue cuthii cu instruminte de chirurgia si diferite obiecte de pansamentu; dlu Mihú Toma din Severin a oferitu gratis nutrimentulu necessaru pentru 10 soldati militiani pe totu timpulu concentrárii in anulu curinte; dn'a Elena Chinesu si dr'a Ana Dumba din Craiova au oferitu armatei câte 200 dramuri scama fia-care; si in fine — pe care ar fi trebuitu sè-lu punu in loculu

primu — Domnitorulu a daruitu 100,000 franci pentru echiparea oficierilor armatei.

—f—

II.

Sciri de prin alte diuare.

Rusii au trecut Dunarea! Acesta e evenimentulu celu mai mare. O depesia din Constantinopole, cu datulu 15 l. c. anuncia, că unu corpu rusescu, infanteria, cavaleria si artileria, trecându Dunarea, la Potbachi, a intratu in Dobrudgia, unde a urmatu o lupta despre alu careia resultatu inca nu se scie nimica.

Armat'a româna. „Monitorulu“ Romaniei publica comandamentulu si personalulu armatei romane active: Marele cuartieru generalu; siefulu statului maioru: colonelu Slaniceanu George. Antâiulu corpu de armata, comandantu: generalu de brigada Lupu George, siefu de statu maioru: colonelu Boteanu Emanoilu; I divisia, comandantu: colonelu Cerchezu Christodoru, siefu de statu-maioru: locotenentu-colonelu Algiu Jónu; II divisia, comandantu: colonelu Logadi Jónu, siefu de statu-maioru: locotenentu-colonelu Voinescu Serghe. Alu doile corpu de armata: comandantu: generalu de brigada Radovici Alexandru, siefu de statu-maioru: colonelul Pencovici Eustatie; III divisia, comandantu: colonelu Angelescu George, siefu de statu maioru: locotenentu colonelu Marculescu George; IV divisia, comandantu: generalu de brigada Manu George, siefu de statu-maioru: maioru Carcaletianu Alessandru.

Scirile din Asia, comunicate din isvóre turcesci, anuncia că aripa drépta a armatei rusesci a fostu batuta la Batun de turci. Perderea rusiloru se urca la 4—5000, a turciloru la 500. Apoi turcii facu rescolari dinapoi'a armatei rusesci, intre cerchezi; astfelu ingreunéza fórté inaintarea rusiloru. Polonesii inca se misca; se scie, că in Constantinopole are să se formeze unu corpu de voluntari polonesi, sub conducerea unui polonesu cu numele Zimmermann si actualminté Arthur bey.

Lupt'a de la Oltenitia. Cetimu in „Romanulu“, că in nóptea de 27 spre 28 aprile (9 si 10 maiu) o bateria romana de siese tunuri a mersu de si-a luatú positiune in fati'a Turtucaiei, multu in josu de orasiulu Oltenitia. La 4 óre tóte bateriile din Turtucaia au inceputu focurile a supra bateriei romane, care response si ea. Inse foculu turciloru erá reu indreptatu, tóte bombele treceau pe de-a supra bateriei romane in câmpulu deschisu. In Oltenitia n'au ajunsu decátu 2—3 obuse, si n'au facutu nici unu reu. Peste putinu se vediu in Turtucaia incendiu in dóne parti. In acestu timpu sosira dóne monitóre turcesci, cari inceputa să bombardeze bateri'a romana in cósta. Acest'a response vigurosú atátu ambelorú monitóre, câtú si focurilorú din Turtucaia. In fine, dupa vr'o 450 de focuri din partea baterieloru turcesci, 200 din partea celei române, bombardarea a incetatu de ambele parti pe la 7½ óre. In dóne rânduri orasienii din Turtucaia au redicatu stégulu albu, semnulu, că tunurile române au facutu pagube mari.

Explosiunea unui monitoru turcescu. „Romanulu“ din 1/13 maiu descrie intemplerá acest'a asiá: „Se scie, că de mai multu timpu bateriele rusesci prinsesera in faci'a Brailei cincú vapóre cuirasate, in faci'a tunurilor lorú, silindu-le a se retrage la

Ghecet, pe Dunarea vechia, unde erau amenintiate a remané pe uscatu prin retragerea apelorú, de óre ce apele erau fórté mari candu intrasera si numai multiamita acestei impregiurári putusera gasí destula apa in matc'a vechia a Dunarei. Astu-felu monitórele turcesci erau nevoite să iésa din positiunea in care se aflau, si neputendu iesi pe matc'a vechia, de óre ce in susu nu erá destula apa, trebuiau să tréca prin faci'a Brailei, unde le acceptau bateriele rusesci cu tunuri mari aduse a nume. Dupa mai multe încercári ale comandantulu turcu de-a scapá din positiunea in care lu-prinsesera bateriele ruse, încercári neisbutite, ieri facú o ultima încercare. Indata ce monitórele inceputa a se miscá, avendu in capu pe celu mai mare dintre dinsele, purtandu pe comandantulu Kesim bey, si dóne sute ómeni, bateriele rusesci deschisera unu focu teribilu a supra lorú. Foculu incepu la 2 óre jumetate si la 3 monitorulu celu mai mare isbitu de bombele rusesci, sariá in aeru prin aprinderea ierbariei de cãtra unu obusu rusescu. Explosiunea sfarimá vasulu in bucâti si nimicú totu echipagiulu impreuna cu comandantulu, intr'unu momentu. Dunarea inghiti totu. Celelalte monitóre, sdruncinate si ingrozite, fugira in susu pe matc'a vechia. Rusii tramisesera atunci dóne vaporasie, cari readusera drapelulu vasului sfarimatu, pe care lu-regasira, si unu prisioneru greu ranitu care declará, că pe monitoru se aflau 200 ómeni, patru tunuri de unu calibru monstruosu si comandantulu Kesim bey.

Bombardarea intre Calafatu si Vidinu s'a inceputu la 26 aprile (8 maiu) la dóne óre dupa miédiadi. Despre acest'a „Timpulu“ scie urmátorele: „De la antâiele focuri ale forturilorú Vidinului României au insciintiatu pe turci, că nu este nici unu soldatu strainu in Calafatu si că trebuie să inceteze. Turcii au urmatu bombardarea, inse fara să se feliçite de resultatu. La inceputu obusurile lorú cadeau mai tóte in Dunare. Din contra, mai cu séma, dóne tunuri române au sferimatu vasele turcesci din portu si au aprinsu partea Vidinului din josulu Dunarii.“ Comandantulu trupelorú romane a fostu colonelulu Cerchez. Unu corespundinte alu „Pressei“ din Bucuresci, scie, că in diu'a urmátóre, la órele 6 de deminétia, turcii inceputa canonad'a de nou, si aceea urmá inca si la 12 óre. Armat'a din Craiova tóta a pornitu spre Calafatu.

Marele duce Nicolae in Ploesci a sositu la 2/14 l. c. la 9 óre deminétia. Domnitorulu Carolu a sositu acolo dupa miédiadi la 2 óre. Marele duce Nicolae lu-asteptá la gara. Indata ce a sositu — dice „Romanulu“ — s'au imbratisiatu, apoi ducele a invitatú pe principele in trasura, mergéndu impreuna la cas'a dlui Cantili, pregatita pentru primirea Domnitorului. In timpu d'aprópe o óra au statú impreuna. La 3 óre Domnitorulu a 'ntorsu visit'a marelui duce. La 4½ óre Domnitorulu s'a rentorsu la Bucuresci.

Unu vaporu austriacu prinsu „Romanulu“ scie, că in dreptulu satului Ciuperceni unu regimentu romanescu a cuprinsu unu vaporu austriacu. Capitanulu bastimentulu nu voi să declare, cu ce intentiune caletoriá fara bandhiera. Cãti-va mateloti au facutu inse marturisire, din care resulta, că acestu vaporu facea serviciu pentru turci. Numitulú diuaru adauge, că batelulu prinsu este unu batelu de resbelu construitu la Pesta pentru serviciulu Turciei. Elu

caută să cobóre Dunarea, spre a fi predatu la destinațiune.

III.

Depesie telegrafice.

Bucuresei 15 maiu. Marele duce Nicolae a sositu aice si a fostu primitu cu pompa mare. La gara statea unu escadronu de onóre de calareti in uniforma de gala cu musica. Inaintea palatului Domnescu asseptá unu regimentu de infanteria. Pe cale, de la gara pana la palatu, gendarmeria formá unu spalieru. Publiculu civilu nu putú să intre pe peronu. Domnulu si Dómn'a, toti ministrii si oficialii curtii, mitropolitulu cu clerulu intregu si ampoiati consulatului russescu erau de fatia. Marele duce Nicolae imbratási pe principele Carol, sarutá mân'a principessei, si recomandá fiulu, salutá damele de onóre, apoi oferí principessei bratiulu si pasi de-a lungulu frontului escadronului de onóre catra mitropolitulu, pe candu principele Carol insotia pe fiulu marelui duce. — Mitropolitulu intinse marelui duce bibli'a, crucea si ap'a santita, si rostí unu cuventu de intimpinare, care durá unu patraru de óra. Marele duce respunse scurtu, si fara să adreseze cuiva vr'o vorba, se urcá dimpreuna cu principessa in trasura si plecá spre palatu; principele Carol si fiulu marelui duce i urmau in alta trasura. Publiculu erá adunatu in numeru fórte mare pe strade si salutá pe óspeti in tacere. La palatu urmá unu dejunu. Dupa miédiadi marele duce se rentórse.

Bucuresei 16 maiu. Camera a votatu pentru intretinerea armatei unu creditu de diece milióne. Eri a avutu locu intre Turtucaia si Oltenitia o canonada, care a duratu dóne óre. Marele duce Nicolae primí afara de represintantii coloniei russesci si pe agentii russesci, precum si pe membrii coloniei bulgare din Romani'a. Intre marele duce si intre principele Carol domniá in decursulu visitei cordialitatea cea mai intima; inaintea palatului Domnescu s'a adunatu o multime de poporu, care a salutatu pe ambii principii.

Bucuresei 16 maiu. Eri tóta diu'a s'a auditu o canonada intre Calafatu si Vidinu.

Bucuresei 16 maiu. In cele din urma lupte ale artileriei intre Calafatu si Vidinu Românií perdura 110 morti si raniti.

CE E NOU?

Tiarulu russescu. In nrulu presinte publicámu portretulu tiarului russescu, Alessandru II. Importanti'a evenimenteloru ce se petrecu acuma la Dunare atragu atentiunea lumei a supra domnitorului Rusiloru. Éta caus'a, pentru care i publicámu si noi portretulu, precum amu publicatu si alu sultanului. Sè adaugemu si câte-va schitie biografice. Tiarulu fu nascutu la 1818, s'a urcatu pe tronu la 1855. S'a in-soratu la 1841 cu Maria Alessandrovna, fiic'a marelui duce de Hessen Ludovicu II. Si are siese fii.

Domnitorulu Carol I a respunsu prin termini fórte patriotici la adress'a camerei deputatiloru, si incheia prin aceste cuvinte: „Fiti incredintiati, dloru

deputati, cá voiu sci a corespunde increderii ce natiunea a pusu in mine; cá Domnu alu Romaniloru, in totu timpulu si in tóta impregiurarea, voiu lucrá romanesc!“ Ér in respunsulu Domnitorului la adress'a senatului, gasimu aceste cuvinte: „Am convinctiunea, cá jun'a nóstra armata, luându povatia de la faptele stramosiesci, prin vitej'a sa, va dovedi, cá este démna urmasia a aceloru ostiri române, cari secolu intregi au aperatu civilisatiunea crestina la portile Orientului.“

Dómn'a Romaniei cu ocasiunea dilei sale onomastice a primitu o telegrama din Galati de la marele duce Nicolae, prin care i adresá omagele si felicitările sale. Mari'a sa a respunsu marelui duce. Respunsulu a sositu la Galati, pe candu Alteti'a sa se aflá la prândiu, la care erau invitati prefectulu si primarulu orasiului Galati. Marele duce a redicatu cu acésta ocasiune unu toastu in sanetatea Domnitorului si Dómniei si pentru prosperitatea Romaniei. Ostirile russesci au asistatu, in diferite garnisóne, la Te-Deum ce se celebrá de autoritátile române in onóra Dómniei.

Flamur'a lui Hymen.

Dlu Simeonu Calutiu, avocatulu in Muresieni, la 6 maiu si-a serbatu cununi'a cu domnisiór'a Maria Aurelia Gaetanu, fiic'a dlui Nicolae Gaetanu, jude de tabl'a regésca in pensiune si de presentu avocatulu in Aiudu.

Dlu dr. Aurelu Isacu, avocatulu in Clusiu, si-a incredintiatu de socia pe domnisiór'a Elisabeta Rosiescu, fiic'a dlui Vasiliu Rosiescu protopopulu in Clusiu.

Dlu Toma Stanca, negutiatorulu in Tievaniulumare, la 22 aprilu n. si-a serbatu cununi'a cu dsiór'a Elisabeta Botosiu din Cacova.

Voci din publicu.

Multiamita publica.

Societatea „*Petru Maioru*“ a junimei române studióse la universitatea din locu aduce pe langa adaverirea primirii oferteloru generóse de mai in josu -- totu-odata si adânc'a sa multiamita:

a) *Ilustrei familii Mocionesci,* defigëndu generosu din partea a patru membrii a ei câte 40 fl. v. a. cá ajutoru anualu;

b) *Institutului de creditu si economii „Albina“* din Sibiu, binevoindu a votá in favorulu Societátii „P. M.“ o suma de 50 fl;

c) *Es. Sale Dr. I. Vancea de Butessa A.-Eppu-* lui gr. cat. din Blasiu, intindiendu-ne mana de ajutoriu 20 fl;

d) nu mai putinu si *Il. Sale Parintelui I. Popa-u, Episcopului gr. or. din Caransebesiu,* asemenea ajutandu-ne Societatea cu 20 fl.

Deci acestoru generosi si illustri Mecenati ai sei Societatea „P. M.“ se grabesce a le esprime respectuosu inca odata multiamit'a si recunoscinti'a sa cea mai viu simtita.

Budapesta 4/16 maiu 1877.

Iosifu Vulcanu
presiedinte.

G. Ocasiu
secret.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu: IOSIFU VULCANU.